

Bestemmingsplan buitengebied Leudal

Voortoets in het kader van de
natuurbeschermingswet 1998, artikel 19j

projectnr 247139
revisie 01
3 december 2012

auteur

ir. Martijn Korthorst

Opdrachtgever

Gemeente Leudal

datum vrijgave

3 december 2012

beschrijving revisie 1

Aangevuld en opmerkingen gemeente verwerkt

goedkeuring

Drs. T. Artz

vrijgave

Ir. D. van de Wetering

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

Martijn Korthorst
Tim Artz
Robbert Wolf
Christel Schellingen
Ronald van den Heerik

Datum van uitgave:
december 2012

Contactadres:
Beneluxweg 7
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright © 2012 **Ingenieursbureau Oranjewoud**
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Vraagstelling van de voortoets	5
2	Situatiebeschrijving	7
2.1	Te beschouwen Nederlandse Natura 2000-gebieden	7
2.2	Te beschouwen buitenlandse Natura 2000-gebieden	10
2.2.1	België	10
2.2.2	Duitsland	10
2.3	Voorgenomen ontwikkeling: buitengebied Leudal	11
3	Selectie relevante effecten	13
3.1	Recreatievoorzieningen	13
3.1.1	Selectie relevante effecten van recreatieve voorzieningen	13
3.1.2	Oppervlakteverlies	13
3.1.3	Verontreiniging en verdroging	13
3.1.4	Verstoring door recreatie	14
3.2	Agrarisch gebruik	14
3.2.1	Relevante storingsfactoren agrarisch gebruik	14
3.2.2	Stikstofdepositie (vermesting en verzuring)	15
3.2.3	Verdroging	28
3.2.4	Verontreiniging	28
3.2.5	Verstoring door geluid, licht en trilling	29
3.3	Evenementen	29
3.3.1	Selectie relevante effecten	29
3.3.2	Oppervlakteverlies	29
3.3.3	Verstoring door eenmalige evenementen	30
3.4	Energieopwekking bij agrarische bedrijven	30
3.4.1	Relevante factoren	30
3.4.2	Verstoring door energieopwekking	30
3.5	Overige ontwikkelingsmogelijkheden	31
4	Conclusie	32
	Literatuur	35
	Bijlagen	36

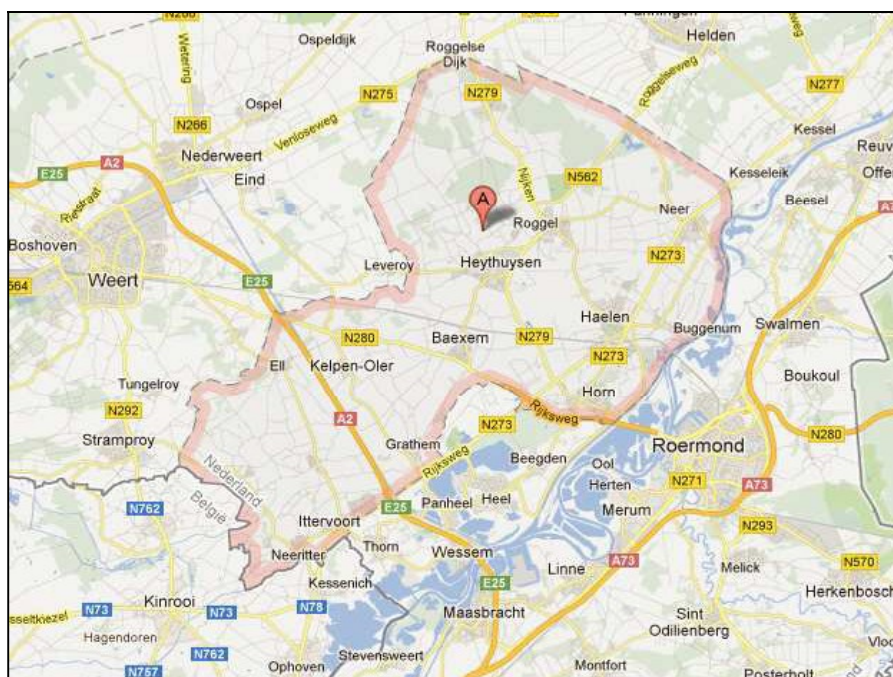
1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Leudal is voornemens om het bestemmingsplan voor haar buitengebied te actualiseren. De aanleiding tot het actualiseren van het bestemmingsplan is tweeledig. Ten eerste is een groot deel van de vigerende plannen ouder dan 10 jaar, wat conform de Wet ruimtelijke ordening niet geoorloofd is. Ten tweede zijn de bestemmingsplannen gemaakt in de tijd dat Leudal uit vier verschillende gemeenten bestond, waardoor de bestemmingsplannen onderling sterk verschillen wat betreft systematiek.

Het beleid inzake de landbouw, en dan met name de wijze waarop de uitbreiding van bestaande agrarische bedrijven de ruimte krijgt, is van groot belang voor de gevolgen voor natuur in verband met de ammoniakdepositie. De gemeente onderzoekt of meer ruimte kan worden gegeven voor de uitbreiding van bestaande grondgebonden bedrijven en intensieve veehouderijbedrijven, waarbij tevens rekening moet worden gehouden met de waarden van het landschap en de natuur. Daarnaast is sprake van veel stoppende agrariërs. Beleid is daarom tevens het wegbestemmen van delen van bouwblokken die niet in gebruik zijn en waarvoor geen plannen bestaan om deze te benutten.

De voorgenomen ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw maken het nodig om voor het bestemmingsplan een milieueffectrapport en een zogenaamde 'voortoets' op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 op te stellen. Het voorliggende document is die voortoets. Hierna wordt uiteengezet wat dit begrip inhoudt. De voortoets is onderdeel van de Notitie R&D en wordt als bijlage daarbij gevoegd.

Figuur 1-1: Gemeente Leudal

1.2 Vraagstelling van de voortoets

Omdat in de gemeente Leudal en in de directe omgeving een aantal Natura 2000-gebieden ligt, doet zich de vraag voor of de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk zal maken, negatieve effecten kunnen hebben op de instandhoudingsdoelen voor deze gebieden. Als dat het geval is, moet op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het bestemmingsplan een passende beoordeling worden uitgevoerd. Dit volgt uit artikel 19j (zie tekstblok hieronder) van de Natuurbeschermingswet 1998, en de daaraan gerelateerde artikelen.

Deze voortoets verkent de noodzakelijkheid van een Passende beoordeling.

Natuurbeschermingswet, 1998, Artikel 19j

1. Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die terzake in het wettelijk voorschrift waarop het berust, zijn gesteld, rekening
 - a. met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, en
 - b. met het op grond van artikel 19a of artikel 19b voor dat gebied vastgestelde beheerplan voor zover dat betrekking heeft op de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid.
2. Voor plannen als bedoeld in het eerste lid, die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een Natura 2000-gebied maar die afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, maakt het bestuursorgaan alvorens het plan vast te stellen een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling, met uitzondering van de doelstellingen, bedoeld in artikel 10a, derde lid, van dat gebied.
3. In de gevallen, bedoeld in het tweede lid, wordt het besluit, bedoeld in het eerste lid, alleen genomen indien is voldaan aan de voorwaarden, genoemd in de artikelen 19g en 19h.
4. De passende beoordeling van deze plannen maakt deel uit van de ter zake van die plannen voorgeschreven milieu-effectrapportage.
5. De verplichting tot het maken van een passende beoordeling bij de voorbereiding van een plan als bedoeld in het tweede lid geldt niet in gevallen waarin het plan een herhaling of voortzetting is van een plan of project ten aanzien waarvan reeds eerder een passende beoordeling is gemaakt, voor zover de passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren omtrent de significante gevolgen van dat plan.
6. Het eerste tot en met derde lid en het vijfde lid zijn van overeenkomstige toepassing op projectbesluiten als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, onderdeel f, van de Wet ruimtelijke ordening.

Binnen de gemeente Leudal ligt een aantal Natura 2000-gebieden, dit betreft zowel Habitat- als Vogelrichtlijngebieden. De gebieden bevatten habitats waarvoor instandhoudingsdoelen gelden, die gevoelig zijn voor de invloed van landbouw. Dit geldt ook voor een aantal Natura 2000-gebieden in de omgeving van de gemeente. Gezien de ligging van deze gebieden en de mogelijke externe werking van de beoogde ontwikkeling, is het van belang om te bepalen of de beoogde ontwikkelingsmogelijkheden conflicteren met de waarden waarvoor deze gebieden zijn aangewezen.

Hiervoor is in elk geval een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 in de vorm van een voortoets noodzakelijk. In de voortoets wordt kwalitatief beoordeeld of er negatieve effecten op

Natura 2000-waarden zijn te verwachten. Het resultaat van de voortoets wordt verwerkt in de Notitie Reikwijdte en detailniveau.

Binnen deze voortoets wordt de volgende vraag getoetst:

Kunnen de ontwikkelingen die het voorgenomen bestemmingsplan mogelijk maakt - gelet op de instandhoudingsdoelstelling van de Natura 2000-gebieden binnen de gemeentegrenzen en in de directe omgeving - de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in die gebieden verslechteren of een significant verstoring effect hebben op de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen?

Het is vervolgens aan de gemeente Leudal om te bepalen, hoe deze gevolgen in acht kunnen worden genomen.

Vogel- en Habitatrichtlijn, Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) heeft tot doel alle in het wild levende vogelsoorten, hun eieren, nesten en leefgebieden en de bescherming van trekvogels wat hun broed-, rui- en overwinteringgebieden betreft en rustplaatsen in hun trekzones. De richtlijn kent twee sporen: algemeen geldende regels voor de bescherming van de soorten, die overal van toepassing zijn en de instelling (door de lidstaten) van speciale beschermingszones (de 'Vogelrichtlijngebieden') voor vogelsoorten die bijzonder kwetsbaar zijn. Na 1979 is de richtlijn nog diverse malen aangepast, maar hij is nog altijd van kracht.

In 1992 werd de Vogelrichtlijn aangevuld met de Habitatrichtlijn. De Habitatrichtlijn draagt bij aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Van zowel typen habitats als van soorten dieren en planten zijn lijsten opgesteld die in het kader van de richtlijn beschermd dienen te worden. Ook in deze richtlijn kunnen de genoemde sporen worden onderscheiden: enerzijds de algemene bescherming van bepaalde soorten, anderzijds de aanwijzing van speciale beschermingszones (de 'Habitatrichtlijngebieden').

De speciale beschermingszones vormen samen een samenhangend Europees netwerk van natuurgebieden, dit netwerk wordt aangeduid als Natura 2000. Gezamenlijk vormen deze gebieden de hoeksteen voor behoud en herstel van biodiversiteit.

In Nederland zijn de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn vertaald in de Flora- en faunawet (voor de soortbescherming) en in de Natuurbeschermingswet 1998 (voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden).

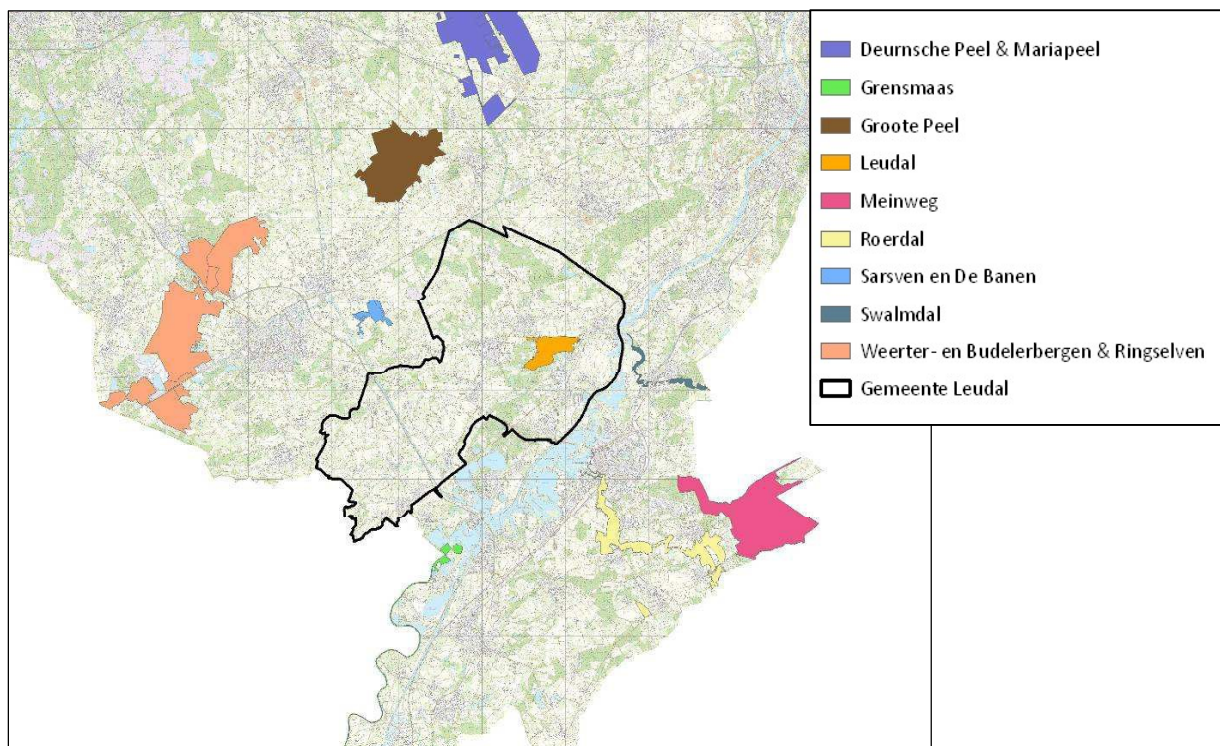
De aanwijzing van de vogelrichtlijngebieden is in het algemeen definitief. Voor de meeste Habitatrichtlijngebieden zijn de definitieve aanwijzingen nog niet tot stand gekomen. De bepalingen in de Natuurbeschermingswet 1998 omtrent het uitvoeren van een passende beoordeling zijn voor zowel de definitief als de niet definitief aangewezen gebieden van toepassing. De voorliggende Passende beoordeling is gebaseerd op de Ontwerp Aanwijzingsbesluiten van de betreffende gebieden.

2 Situatiebeschrijving

2.1 Te beschouwen Nederlandse Natura 2000-gebieden

In deze voortoets wordt niet alleen voor de Natura 2000-gebieden in het bestemmingsplan-gebied, maar ook voor gebieden op afstand ingegaan op de vraag of er negatieve effecten kunnen optreden. Met name voor de mogelijke gevolgen van stikstofdepositie (vanuit de veehouderij) op daarvoor gevoelige habitats, is de vraag hoe ver de effecten zich kunnen uitstrekken niet zomaar te beantwoorden.

Daarom is in eerste instantie uitgegaan van een ruim gebied rond de gemeentegrens van Leudal, namelijk een zone tot een afstand van 10 km¹ van de gemeentegrens. In Figuur 2-1 is dit gebied weergegeven, met daarin aangeduid de Nederlandse Natura 2000-gebieden die in deze voortoets zijn betrokken.

Figuur 2-1 Gemeente Leudal en (omliggende) Nederlandse Natura 2000-gebieden binnen een straal van 10 kilometer.

Binnen de gemeente Leudal ligt het gelijknamige Natura 2000-gebied 'Leudal'. Binnen 10 kilometer van de gemeentegrens liggen acht Natura 2000-gebieden in Nederland. Per Natura 2000-gebied

¹ Bij het beschouwen van de effecten van stikstofdepositie wordt in de praktijk een arbitraire afstandsgrens aangehouden die invulling geeft aan het principe dat de bronnen die op korte afstand van een Natura 2000-gebied liggen een relatief grote invloed hebben op dat gebied. In de praktijk wordt voor agrarische bedrijven een grens gehanteerd van 10 kilometer. Deze grens wordt toegepast voor agrarische bedrijven in de Programmatische aanpak stikstof, bij vergunningverlening door de verschillende provincies en door de Commissie voor de milieueffectrapportage. Andere effecten hebben een beperkter invloedsgebied dus door 10 km aan te houden, worden geen natura 2000-gebieden over het hoofd gezien.

wordt kort ingegaan op de aanwezige natuurwaarden, tevens wordt of het gebied als Habitat- of Vogelrichtlijngebied is aangewezen en voor hoeveel habitats en soorten het gebied een instandhoudingsdoel heeft. De informatie is afkomstig uit de gebiedendatabase van het Ministerie van EL&I. In de bijlage zijn de instandhoudingsdoelen per Natura 2000-gebied opgenomen.

Leudal

Het Leudal omvat de dalen van een aantal beken die vanuit de Roerdalslenk naar het dal van de Maas stromen. Door het hoogteverschil zijn de beken diep ingesneden en is de stroomsnelheid van het water vrij groot. De kern van het beekdal wordt gevormd door twee meanderende beken, de Zelsterbeek of Roggelsebeek en de Leubeek of Tungelroysebeek. De vegetatie rondom de beken is zeer gevarieerd. De afgesneden meanders van de beken herbergen soortenrijke moerasvegetaties. Ten oosten van het klooster liggen veldrusschraallanden. De natte tot vochtige bossen behoren tot het elzenbos, vogelkers-essenbos en haagbeukenbos. Lokaal komen gagelstruwelen en berkenbroekbossen voor. Hoger op de gradiënt, op de flanken van de beekdalen, bestaan de bossen uit eiken-beukenbossen, eiken-berkenbossen en naaldbossen. Plaatselijk komen matig voedselrijke tot voedselrijke graslanden voor en zijn enkele heideterreintjes aanwezig.

Het habitatrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 3 habitattypen en 1 habitatsoort (bever).

Deurnsche Peel & Mariapeel

Het gebied bestaat uit de drie deelgebieden: Deurnsche Peel, Mariapeel en Grauwveen. Tezamen met de nabijgelegen Groote Peel zijn het restanten van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Het landschap kenmerkt zich door een rijke afwisseling van onder andere hogere, droge en lage, vochtige heideterreinen en moerasachtige gedeelten, open en gesloten bossen, veenputten, wijken, vennen en open water.

Het habitat- en vogelrichtlijngebied heeft een instandhoudingsdoelen voor 3 habitattypen en 7 vogelsoorten.

Grensmaas

Binnen het rivierengebied neemt de Grensmaas, die in Limburg tussen Wesse en Maastricht de grens met België vormt, een bijzondere positie in omdat deze het karakter heeft van een heuvellandrivier. Anders dan het wijde landschap met brede uiterwaarden van rivieren als IJssel, Rijn, Waal en Benedenmaas wordt het landschap van de Grensmaas gekenmerkt door een smalle, diep ingesneden bedding, die als het ware ligt bekneld tussen hogere gronden van oudere oorsprong. De sterk meanderende en betrekkelijk ondiepe rivierloop is mede door de aanwezigheid van zand- en grindbanken onbevaarbaar.

Het habitatrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 4 habitattypen en 5 habitatsoorten (bever, gaffellibel, rivierdonderpad, rivierprik, zalm).

Groote Peel

De Groote Peel vormt tezamen met de nabijgelegen Deurnsche Peel en Mariapeel het restant van wat eens een uitgestrekt oerlandschap was van levend hoogveen. Deze peelhoogvenen werden grotendeels afgegraven tot op de zandondergrond. De Groote Peel wordt gekenmerkt door een complex van horsten en slenken. Het gebied kent daardoor een grote landschappelijke afwisseling van open vochtige en droge heideterreinen, pijpestrootjessavannen, struwelen en bosjes en moerassige laagten met veenputten en plaatselijk bossen en natte heide. Door eerdere vernattingsmaatregelen zijn verschillende grote plassen ontstaan. In enkele veenputten vindt veengroei plaats.

Het habitat- en vogelrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 2 habitattypen (droge heiden, herstellende hoogvenen) en 9 vogelsoorten.

Meinweg

De Meinweg is een grensoverschrijdend, afwisselend gebied bestaande uit dennen- en loofbossen (o.a. elzenbroekbos langs stromende wateren en hakhout), gagel- en wilgenstruwelen, droge heide, vochtige heide, schraallanden en vennen (o.a. Elfenmeer, Rolvennen, Vossenkop). Loodrecht op de gradiënt met grote hoogteverschillen (hoog-, midden- en laagterras) liggen de beekdalen van de snelstromende terrasbeken Roode Beek en de Boschbeek die nog een natuurlijk karakter hebben met aansluitend tot zeer kleine kwelstroompjes. De beken hebben nog een vrij natuurlijk, kronkelend verloop met stroomversnellingen en grindbanken en bronbossen.

Het habitat- en vogelrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 8 habitattypen, 3 habitatoorten en 3 vogelsoorten.

Roerdal

Het Roerdal ligt in een slenk (de Centrale slenk of Roerdalslenk) die ontstaan is door opheffing van de omliggende gebieden (de horsten) langs aardbreuken. Het Nederlandse deel van Roer ligt daardoor in een vrij vlak gebied en heeft grote meanders. Langs de oevers bevinden zich plaatselijk grindbanken en er zijn steile oeverwallen aanwezig. Het gebied bestaat uit de Roer, waarin de gemeenschap van vlottende waterranonkel aanwezig is, met de omliggende gronden, bestaande uit landbouwgronden en natuurterreinen met bossen, inunderende graslanden, afgesloten meanders, plassen en poelen en floristisch waardevolle wegbermen

Het habitatrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 5 habitattypen en 11 habitatoorten.

Sarsven en De Banen

Het Sarsven en de Banen zijn twee naast elkaar gelegen heidevennen in Midden-Limburg. Het is een Peelrestant. Gezoneerd en in mozaïek met elkaar komen gemeenschappen voor van zeer zwak gebufferde wateren en van zwak gebufferde wateren. De vennen worden deels gevoed met kwelwater uit omliggende hoge gronden.

Het habitatrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 3 habitattypen en 1 habitatoort (drijvende waterweegbree).

Swalmdal

De Swalm is een meanderende beek in Midden-Limburg, diep ingesneden in het Maasterrassen landschap. De beek ligt op de overgang van het plateau tussen Maas en Rijn naar het Maasdal. Op diverse plaatsen aan de voet van de terrassen treedt kwel op en ontspringen bronnetjes; hier zijn soortenrijke elzenbroekbossen ontstaan. In de beek komt de gemeenschap van vlottende waterranonkel voor. Het gebied bestaat verder uit rietlanden, moeras, vochtige graslanden, plaatselijk inunderende hooilanden, bosjes en struwelen. Verder behoort ook een stroomdalgrasland nabij de Maas tot het gebied.

Het habitatrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 3 habitattypen en 4 habitatoorten (bever, gaffellibel, rivierdonderpad, zeggekorfslak).

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Dit gebied bestaat uit de deelgebieden Weerterbos, Ringselven en Kruispeel (Habitatrichtlijngebied) en de Hugterheide en de Weerter- en Budelerbergen (Vogelrichtlijngebied). Het Weerterbos is een oud bosgebied. Daarvoor was het een moerasgebied omgeven door heide en moeras. Het naastgelegen gebied Hugterbroek en 'In den Vloed' aan de Limburgse zijde bestaan uit

moeras en bos. De Weerter en Budelerbergen bestaan uit een aaneengesloten (naald)bosgebied met een centraal gelegen heide- en stuifzandterrein.

Het habitat- en vogelrichtlijngebied heeft instandhoudingsdoelen voor 3 habitattypen, 3 habitaatsoorten en 3 vogelsoorten.

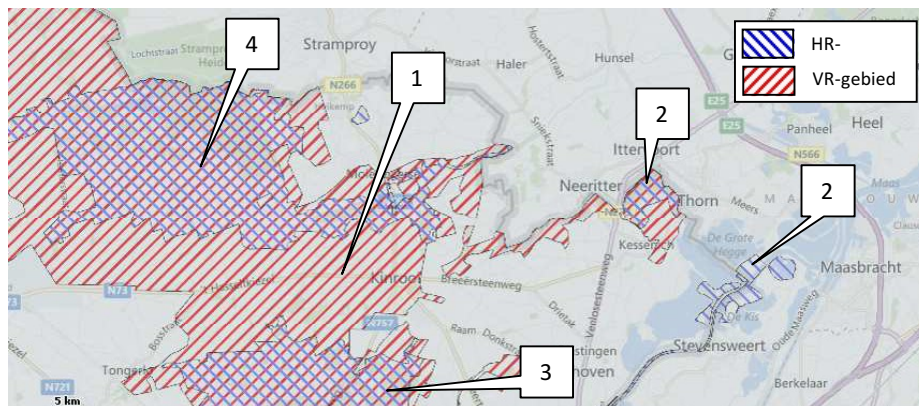
2.2 Te beschouwen buitenlandse Natura 2000-gebieden

Behalve in Nederland bevinden zich over de grens in België en Duitsland binnen de grens van 10 kilometer tot de gemeente ook een aantal Natura 2000-gebieden.

2.2.1 België

De relevante Natura 2000-gebieden in België zijn (Figuur 2-2):

1. Vogelrichtlijngebied: Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof heeft een instandhoudingsdoel voor 15 vogelsoorten;
2. Habitatrichtlijngebied: Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek heeft instandhoudingsdoelen voor 3 vissoorten, 1 zoogdier (otter) en 1 amfibie;
3. Habitatrichtlijngebied: Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven heeft instandhoudingsdoelen voor 8 habitattypen (waaronder zeer gevoelige voor stikstofdepositie zoals zeer zwak gebufferde vennen), 1 plant en 1 vissoort;
4. Habitatrichtlijngebied: Abeek met aangrenzende moerasgebieden heeft instandhoudingsdoelen voor 7 habitattypen waaronder stikstofgevoelige habitattypen.

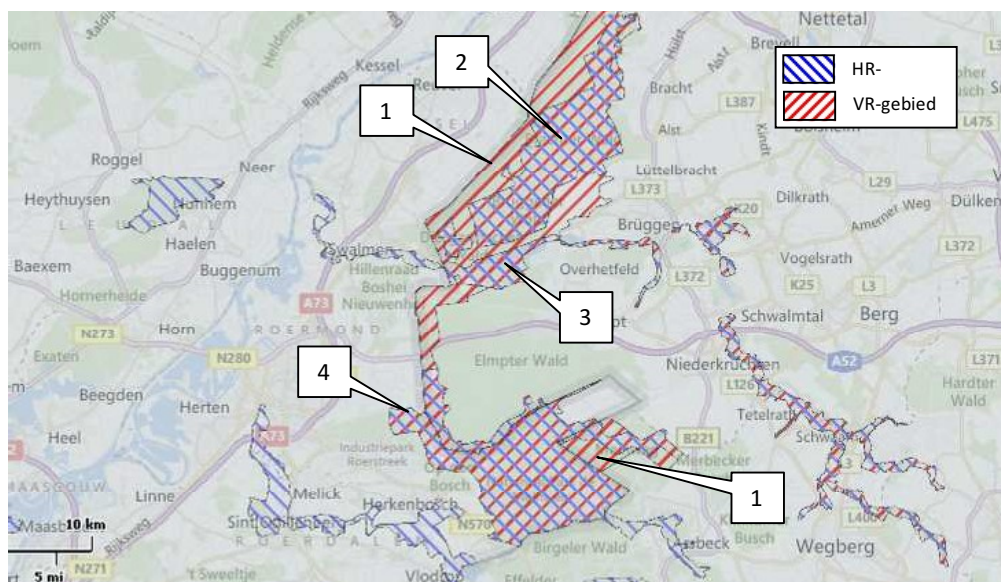

Figuur 2-2 Detailopname grensstreek met België (bron natura2000.eea.europa.eu)

2.2.2 Duitsland

De relevante Natura 2000-gebieden in Duitsland zijn de volgende (zie ook Figuur 2-3):

1. Vogelrichtlijngebied 'Schwalm-Nette-Platte mit Grenzwald u. Meinweg'
2. Habitat- en Vogelrichtlijngebied 'Wälder und Heiden bei Brügggen-Bracht'
3. Habitatrichtlijngebied 'Lüsekamp und Boschbeek'
4. Habitatrichtlijngebied 'Elmpter Schwalmbruch'

Figuur 2-3 Detailopname grensstreek met Duitsland (bron: natura2000.eea.europa.eu)

2.3 Voorgenomen ontwikkeling: buitengebied Leudal

Het bestemmingsplan Buitengebied is een grotendeels conserverend plan. Er zijn echter wel diverse uitbreidingsmogelijkheden en nieuwe activiteiten mogelijk. Deze voorgenomen activiteiten worden in deze paragraaf toegelicht.

Intensieve veehouderijen

De aanwezige intensieve veehouderijen in het buitengebied worden conserverend bestemd. De huidige bouwblokken zijn hierbij uitgangspunt. Onbenutte delen van bouwblokken worden wegbestemd, indien er geen plannen van deze ondernemer zijn om dit bouwblok te gebruiken.

Nieuwvestiging is niet mogelijk. Uitbreiding van intensieve veehouderijen is niet toegestaan in extensiveringsgebied. Ook binnen de kernrandzone (200 meter rondom de kern) is geen uitbreiding van het bouwblok mogelijk. Hier is een eenmalige uitbreiding van 15% wel mogelijk in verband met dierenwelzijn, indien het aantal dieren niet toeneemt. Buiten de 200-metercontour is uitbreiding via een wijzigingsbevoegdheid mogelijk tot maximaal 2,5 hectare.

Daarnaast worden een aantal concrete uitbreidingsplannen van agrariërs in dit plan meegenomen (zogenaamde meelifters).

Glastuinbouw

Omvang van het huidige bouwvlak is uitgangspunt. Uitbreiding met een maximum van totaal 3,0 hectare is mogelijk met toepassing van de afwijkingsbevoegdheid. Indien uitgegaan wordt van de uitbreidingsmaat van 3 hectare glasopstand, moet de salderingsmethode worden toegepast in de verhouding 1 (nieuw glas) staat tot 2 (sloop).

Overige agrarische bedrijven

Omvang van het huidige bouwvlak is uitgangspunt met een maximum van 2,5 hectare. Door toepassing van wijzigingsbevoegdheid is uitbreiding mogelijk tot 2,5 hectare.

Multifunctionele landbouw

Multifunctionele landbouw wordt mogelijk gemaakt en gestimuleerd.

(Bedrijfs)woningen

In het buitengebied worden geen nieuwe woningbouwlocaties toegevoegd. Bestaande bedrijfswoningen mogen worden uitbereid tot een maximale inhoud van 900 m³.

Recreatievoorzieningen

Via een afwijkingsbesluit/ontheffingsmogelijk worden maximaal 40 kampeerplaatsen toegestaan per agrarisch bedrijf. Daarnaast worden in het kader van verbrede landbouw maximaal 5 vakantieappartementen of 5 trekkershutten bij een agrarisch bedrijf mogelijk gemaakt met een maximale grootte van 100 m² per appartement en trekkershut van maximaal 25 m². Bed & breakfast mag alleen plaatsvinden in bestaande woningen. Tot slot wordt kleinschalige horeca mogelijk gemaakt die ten dienste is van extensieve recreatie en ondersteunend zijn aan wandel- en fietsroutes bedrijfsgebouwen. Kleinschalige recreatieve voorzieningen ten behoeve van extensieve recreatie zijn toegestaan. Het gaat dan om picknickplaatsen, infoborden en bruggetjes.

Grootschalige nevenactiviteiten (multifunctionele landbouw)

Bij bestaande landbouwbedrijven worden de volgende functies mogelijk gemaakt:

- Functies t.b.v. educatie;
- Zorgfuncties (dagopvang gehandicapten);
- Verkoop streekproducten (max. 100 m²);
- Bewerking van eigen agrarische producten;
- Opslag boten en caravans binnen bestaande bebouwing.

Bedrijven

Reguliere uitbreiding is niet toegestaan; bij dergelijke plannen zal verplaatsing naar een bedrijventerrein noodzakelijk zijn. Bedrijven in het buitengebied mogen alleen via afwijkingsbesluit tot een beperkte uitbreiding overgaan, indien aangetoond wordt dat die uitbreiding op de huidige locatie noodzakelijk is.

Evenementen

Evenementen zijn rechtstreeks mogelijk binnen de bestemmingen verkeer, sport, manege, cultuur en groen. Op andere plaatsen is een evenement alleen via afwijkingsbesluit mogelijk.

3 Selectie relevante effecten

In dit hoofdstuk wordt beoordeeld in hoeverre al dan niet kan worden uitgesloten of de ontwikkelingen binnen bestemmingsplan Buitengebied Leudal tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden kunnen leiden.

In hoofdstuk 2 is per sector toegelicht welke ontwikkelingsmogelijkheden het nieuwe bestemmingsplan biedt. In deze paragraaf wordt per ontwikkeling nagegaan in welke mate de activiteit relevante effecten op de Natura 2000-gebieden kan hebben. In alle gevallen gaat het om bestaande bestemmingen met beperkte ontwikkelingsmogelijkheden.

De drie belangrijke ontwikkelingsmogelijkheden die mogelijk van invloed zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden zijn:

- de **recreatieve ontwikkelingen**;
- de uitbreidingsmogelijkheden voor de **agrarische sector**;
- de mogelijkheden voor **evenementen**;
- kleinschalige **energieopwekking** bij agrarische bedrijven.

3.1 Recreatievoorzieningen

3.1.1 *Selectie relevante effecten van recreatieve voorzieningen*

Op basis van de effectenindicator kunnen recreatieve voorzieningen in potentie de volgende negatieve effecten veroorzaken:

- Oppervlakteverlies
- Verontreiniging
- Verdroging
- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Optische verstoring
- Mechanische verstoring

3.1.2 *Oppervlakteverlies*

Oppervlakteverlies leidt tot een afname van beschikbaar oppervlak leefgebied van soorten en/of habitattypen. Negatieve effecten door oppervlakteverlies treden op als er nieuwe recreatievoorzieningen mogelijk worden gemaakt in het Natura 2000-gebied Leudal; alle andere gebieden zijn buiten de gemeente gelegen. Oppervlakteverlies is echter ook in Leudal niet aan de orde, aangezien de recreatieve voorzieningen alleen als nevenactiviteit bij bestaande agrarische ondernemingen mogelijk zijn. De kleinschalige horeca - indien deze zijn voorzien zijn in het Leudal - leidt niet tot oppervlakteverlies omdat deze alleen mogelijk is binnen bestaande gebouwen.

3.1.3 *Verontreiniging en verdroging*

Van verontreiniging is sprake als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Door de voorgenomen recreatieve voorzieningen is een toename van verontreiniging in Natura 2000-gebieden uit te sluiten.

Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is dan lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand. Er zijn in dit geval geen

veranderingen in de (grond-)waterhuishouding voorzien. Om deze reden worden geen negatieve effecten door verdroging op de Natura 2000-gebieden verwacht.

3.1.4 Verstoring door recreatie

In potentie is hierdoor een toename van de recreatie in de gemeente te verwachten als gevolg van extra recreatieve voorzieningen. Met name indien deze voorzieningen in of in de directe nabijheid van Natura 2000-gebieden zijn gelegen, kan toename van recreatiedruk en daarmee extra verstoring optreden. Aangezien het om een beperkte toename gaat, zal dit slechts spelen bij het Natura 2000-gebied Leudal.

Indien er nieuwe recreatieve (horeca-)voorzieningen in of in de nabijheid van het leefgebied van de bever in het Leudal worden aangelegd kan dit leiden tot verstoring van de bever door geluid en aanwezigheid van mensen. Ook nieuwe verblijfsrecreatie tegen het Leudal kan dit veroorzaken. Significant negatieve effecten zijn daarom niet op voorhand uit te sluiten, alhoewel de bever vooral 's nachts actief is en de recreatie met name overdag zal plaatsvinden.. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de bever en de mogelijke versturende effecten zal aan de orde moeten komen in de Passende beoordeling . Ook kan gekozen worden om de gevoelige gebieden voor verstoring in kaart te brengen, waarnaar een zonerings van de recreatie plaats kan vinden.

3.2 Agrarisch gebruik

Het bestemmingsplan biedt daarnaast de mogelijkheid voor de **uitbreiding van agrarische activiteiten** door uitbreiding van stallen en uitbreiding van de veestapel.

3.2.1 Relevante storingsfactoren agrarisch gebruik

Landbouwkundig gebruik kan in principe een breed scala van effecten op de Natura 2000-gebieden veroorzaken. De effectindicator van het Ministerie van EI&I die hiervoor is ontwikkeld geeft een eerste indicatie van de factoren die een rol kunnen spelen en de mate van gevoeligheid van habitattypen en beschermde soorten voor deze factoren.

Voor mogelijke effecten van de landbouw worden de volgende factoren genoemd:

- vermesting en verzuring;
- verdroging;
- verontreiniging;
- verstoring door geluid;
- verstoring door licht;
- verlies aan oppervlakte;
- versnippering;
- optische verstoring (invloed van aanwezigheid, beweging e.d. op dieren)
- verstoring door mechanische effecten (bijvoorbeeld betreding);
- bewuste verandering van de soortensamenstelling (bijvoorbeeld door introductie van exoten).

Het bestemmingsplan biedt geen ruimte voor nieuwe agrarische activiteiten. Verlies aan **oppervlakte**, toename van **versnippering en verstoring** van Natura 2000-gebieden door mechanische effecten zijn daardoor niet aan de orde. De Natura 2000-gebieden zijn bestemd als Natuur.

Omdat het niet gaat om andere teelten of principieel andere landbouwgebruiksvormen dan gangbaar en bekend zijn in Nederland, hoeft evenmin een bewuste verandering van de **soortensamenstelling** van de nabijgelegen natuurgebieden te worden verwacht. Wat betreft optische verstoring kan worden gedacht aan invloeden van het gebruik van percelen in de directe

omgeving van de Natura 2000-gebieden. Het bestemmingsplan heeft echter niet direct betrekking op het gebruik. De kans op **optische verstoring** door het gebruik en agrarisch beheer van de percelen verschilt daarom naar verwachting niet van de mogelijke invloed in de huidige situatie.

3.2.2 Stikstofdepositie (vermesting en verzuring)

De agrarische sector draagt met name door de uitstoot van ammoniak in belangrijke mate bij aan de vermesting van natuurgebieden. Aangezien heide en veenvegetaties die worden beschermd in de verschillende Natura 2000-gebieden veelal afhankelijk zijn van schrale groeiomstandigheden is een toename van stikstofdepositie ongunstig. Stikstofdepositie draagt bij aan de vergrassing en verstruweling van deze vegetaties en de ongunstige staat van instandhouding van de aanwezige habitattypen (zie de bijlage).

3.2.2.1 Problematiek

De landbouw draagt door de uitstoot van ammoniak in belangrijke mate bij aan de vermesting van natuurgebieden. Een deel van de ammoniak die vrijkomt uit de stallen en mestopslagen, maar ook vanuit de percelen, zal via de lucht neerkomen in natuurgebieden.

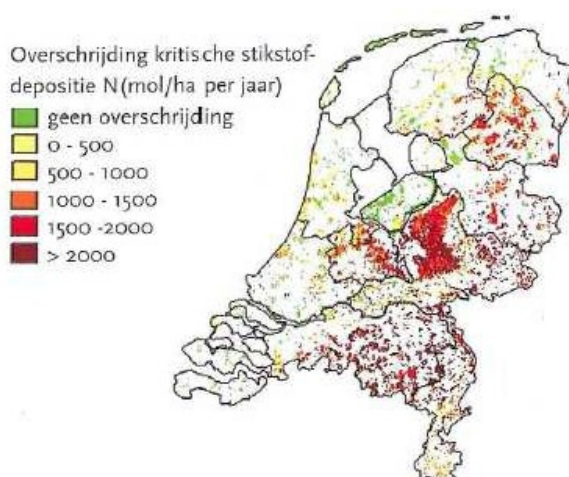
Overmatige depositie van stikstof leidt tot verstoring van de voedingstoffenbalans in de bodem en verontreiniging van het grond- en oppervlaktewater, wat kan leiden tot de achteruitgang of zelfs het verdwijnen van karakteristieke soorten in bossen en natuurterreinen. De hoeveelheid stikstofdepositie die een habitat nog kan verdragen zonder schade te ondervinden, wordt de kritische depositiewaarde (hierna KDW) genoemd.

De gevoeligheid van habitattypen voor ammoniak wordt daarom uitgedrukt in kritische depositiewaarden in molN/ha/j. Hoe lager de KDW, hoe gevoeliger het habitatype gemiddeld genomen is voor atmosferische depositie van stikstof.

De kritische depositiewaarde wordt gedefinieerd als *'de grens waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitat significant kan worden aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie'* (Van Dobben et al., 2008)

Landelijke trend

De gemiddelde gemeten ammoniakconcentratie is sinds het begin van de metingen in 1993 met 25% afgenomen (www.mnp.nl). De laatste jaren is geen verdere daling opgetreden. De hoogste concentraties zijn te vinden in de grotere emissiegebieden, voornamelijk de gebieden met intensieve veehouderij zoals de Gelderse Vallei, De Peel en De Achterhoek (Figuur 3-1). Ook in Limburg ligt de stikstofbelasting boven de kritische depositiewaarden voor veel habitattypen die in deze gebieden voorkomen.

Figuur 3-1 Overschrijding van de kritische depositiewaarden voor het meest gevoelige natuurdoeltypen.

De kritische depositiewaarden zullen veelal niet op korte termijn bereikt kunnen worden. Ook kleinere verlagingen van de depositie kunnen echter wel een positief effect hebben en leiden tot verbetering van de staat van instandhouding van de gevoelige habitats. Dit is geconstateerd naar aanleiding van de algehele verbetering in de periode 1990-2004 waarin de depositie van ammoniak merkbaar is gedaald. Indien wordt gestreefd naar kwaliteitsverbetering van de gevoelige habitats zullen depositieniveaus boven de kritische depositiewaarde de nagestreefde kwaliteitsverbetering in de weg kunnen blijven staan, dit kan echter mede afhankelijk zijn van lokale omstandigheden, terwijl in bepaalde gevallen het herstel van andere abiotische factoren (bijvoorbeeld herstel van verdroging) de eerste prioriteit zal hebben.

De Nederlandse agrarische sector levert, vergeleken met andere economische sectoren, met 46% de grootste bijdrage aan de totale stikstofdepositie op Nederland. Deze depositie bestaat vrijwel alleen uit ammoniak. De totale bijdrage van alle Nederlandse bronnen aan de totale stikstofdepositie is 64%. Dit betekent dat de agrarische sector voor 72% van de totale Nederlandse bijdrage aan de stikstofdepositie verantwoordelijk is. De ammoniakemissies leveren met 70% de grootste bijdrage aan de totale stikstofdepositie. De buitenlandse bijdrage aan de stikstofdepositie is ongeveer een derde van de totale stikstofdepositie (www.mnp.nl).

3.2.2.2 Gevoeligheid voor stikstofdepositie van habitattypen

In Tabel 3-1, Tabel 3-2 en Tabel 3-3 zijn alle habitattypen en de KDW's voor de relevante Natura 2000-gebieden in en rondom het plangebied opgenomen. Hieruit blijkt dat de meeste Natura 2000-gebieden instandhoudingsdoelstellingen hebben voor habitats die zeer gevoelig zijn voor stikstofoxiden, met een KDW lager dan 1400 molN/ha/j. Het gaat om de volgende gebieden:

Nederland:

- Deurnse Peel & Mariapeel;
- Groote Peel;
- Meinweg;
- Roerdal;
- Sarsven & De Banen;
- Swalmdal;
- Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

België:

- Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek;
- Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven;
- Abeek met aangrenzende moerasgebieden.

Duitsland:

- Wälder und Heiden bei Brüggem-Bracht;
- Lüsekamp und Boschbeek;
- Elmpeter Schwalmbruch.

Tabel 3-1 KDW van binnen en binnen 10 kilometer gelegen habitattypes per Natura 2000-gebied in Nederland.

Natura 2000-gebied / habitatype		Kritische depositiewaarde stikstof (mol N/ha/j)
Leudal		
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	> 2400
H9160A	Eiken- haagbeukenbossen	1400
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	1860
Deurnsche Peel & Mariapeel		
H4030	Droge heiden	1100
H7110A	Actieve hoogvenen	400
H7120	Herstellende hoogvenen	400
Grensmaas		
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	>2400
H3270	Slikkige rivieroevers	>2400
H6430A	Ruigten en zomen	>2400
H91EOA	Vochtige alluviale bossen	2410
Groote Peel		
H7120	Herstellende hoogvenen	400
H4030	Droge heiden	1100
Meinweg		
H3160	Zure vennen	410
H4010A	Vochtige heiden	1300
H4030	Droge heiden	1100
H7110B	Actieve hoogvenen	400
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600
H9190	Oude eikenbossen	1100
H91D0	Hoogveenbossen	1800
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410
Roerdal		
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	> 2400
H6120	Stroomdalgraslanden	1250
H6510B	Glanshaver- en vossenaarthooilanden	1540
H91D0	Hoogveenbossen	1800
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410
Sarsven en De Banen		
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	410
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H3140	Kranswierwateren	410
Swalmdal		
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	> 2400
H6120	Stroomdalgraslanden	1250
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven		
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	410
H7210	Galigaanmoerassen	1100

H91D0	Hoogveenbossen	1800
-------	----------------	------

Tabel 3-2 KDW's van binnen 10 kilometer van het plangebied gelegen habitats per Vlaams Natura 2000-gebied

Natura 2000-gebied / habitattype		Kritische depositiewaarde stikstof (mol N/ha/j)
Abeek met aangrenzende moerasgebieden		
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H4010	Vochtige heiden	1300
H4030	Droge heiden	1100
H7140	Overgangs- en trilveen	1200
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600
H9190	Oude eikenbossen	1100
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410
Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek		
H6510	Glanshaver- en vossestaartheuvels	1400
H7140	Overgangs- en trilveen	1200
H91E0	Vochtige alluviale bossen	1860
H91F0	Droge hardhoutoibossen	2080
Ijterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven		
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	410
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H4010	Vochtige heiden	1300
H4030	Droge heiden	1100
H6230	Heischrale graslanden	830
H6510	Glanshaver- en vossestaartheuvels	1400
H9190	Oude eikenbossen	1100
H91E0	Vochtige alluviale bossen	2410

Tabel 3-3 KDW's van binnen 10 kilometer van het plangebied gelegen habitats per Duits Natura 2000-gebied

Natura 2000-gebied / habitattype		Kritische depositiewaarde stikstof (mol N/ha/j)
Wälder und Heiden bei Brüggel-Bracht		
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1100
H2330	Zandverstuivingen	740
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H3160	Zure vennen	410
H4010	Vochtige heiden	1300
H4030	Droge heiden	1100
H6230	Heischrale graslanden	830
H7140	Overgangs- en trilveen	1200
H7210	Galigaanmoerassen	1100
H9110	Veldbies-beukenbossen	1400
H9190	Oude eikenbossen	1100
H91D0	Hoogveenbossen	1800
Lüsekamp und Boschbeek		
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1100
H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H3160	Zure vennen	410
H4010	Vochtige heiden	1300
H4030	Droge heiden	1100
H7140	Overgangs- en trilveen	1200
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600
H9110	Veldbies-beukenbossen	1400
H9190	Oude eikenbossen	1100
H91D0	Hoogveenbossen	1800
Elmpter Schwalmbruch		

H3130	Zwakgebufferde vennen	410
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	2100/>2400
H3160	Zure vennen	410
H4010	Vochtige heiden	1300
H4030	Droge heiden	1100
H5130	Jeneverbesstruwelen	2180
H7140	Overgangs- en trilveen	1200
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600
H9110	Veldbies-beukenbossen	1400
H9190	Oude eikenbossen	1100
H91D0	Hoogveenbossen	1800

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in nagenoeg alle Natura 2000-gebieden habitattypen voorkomen die zeer gevoelig zijn voor de depositie van stikstof vanuit de lucht. Dit geldt met name voor de habitattypen 'Zeer zwakgebufferde vennen', 'Zwakgebufferde vennen', 'Zure vennen', 'Herstellende hoogvenen' en 'Actieve hoogvenen'. Al deze habitattypen hebben een zeer lage kritische depositiewaarden en zijn dus gevoelig voor stikstofdepositie. De habitattypen met een KDW van 2400 mol N/ha/jaar of hoger worden beschouwd als niet-stikstofgevoelig (Dobben, 2008).

3.2.2.3 Gevoeligheid voor stikstofdepositie van habitatsoorten en vogelsoorten

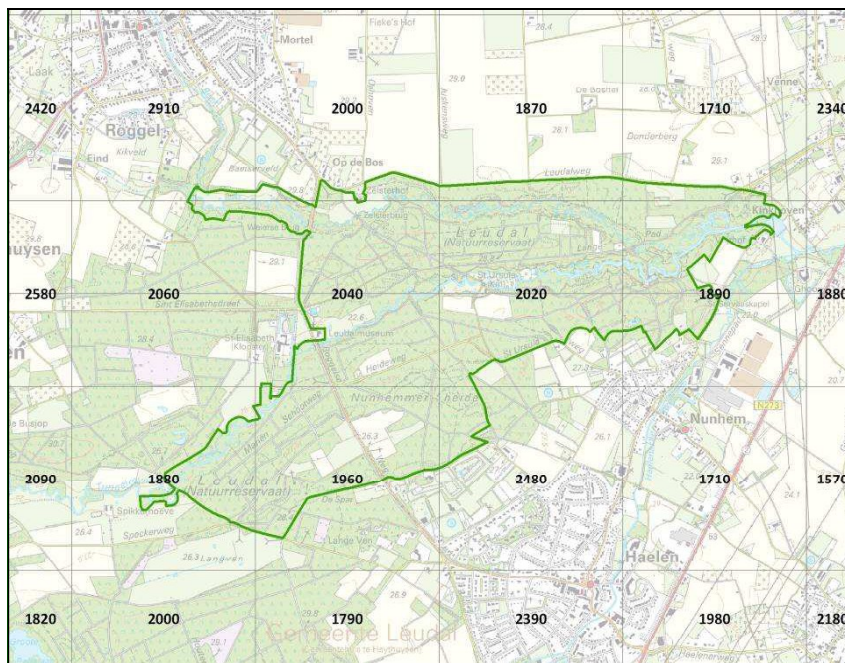
Diverse habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels die voorkomen in de genoemde Natura 2000-gebieden zijn gevoelig voor de gevolgen van stikstofdepositie, door aantasting van hun leefgebied. Het gaat om de volgende soorten:

- Beekprik
- Bever
- Bittervoorn
- Blauwborst (broedvogel)
- Boomleeuwerik (broedvogel)
- Dodaars (broedvogel)
- Dodaars (niet-broedvogel)
- Donker pimpernelblauwtje
- Drijvende waterweegbree
- Gaffellibel
- Geoorde fuut (broedvogel)
- Geoorde fuut (niet-broedvogel)
- Kamsalamander
- Kleine modderkruiper
- Kolgans (niet-broedvogel)
- Kraanvogel (niet-broedvogel)
- Nachtzwaluw (broedvogel)
- Pimpernelblauwtje
- Porseleinhoen (broedvogel)
- Rivierdonderpad
- Rivierprik
- Roodborsttapuit (broedvogel)
- Taigarietgans (niet-broedvogel)
- Toendrarietgans (niet-broedvogel)
- Zalm
- Zeeprik
- Zeggekorfslak

De meeste soorten komen in meerdere van de genoemde Natura 2000-gebieden voor.

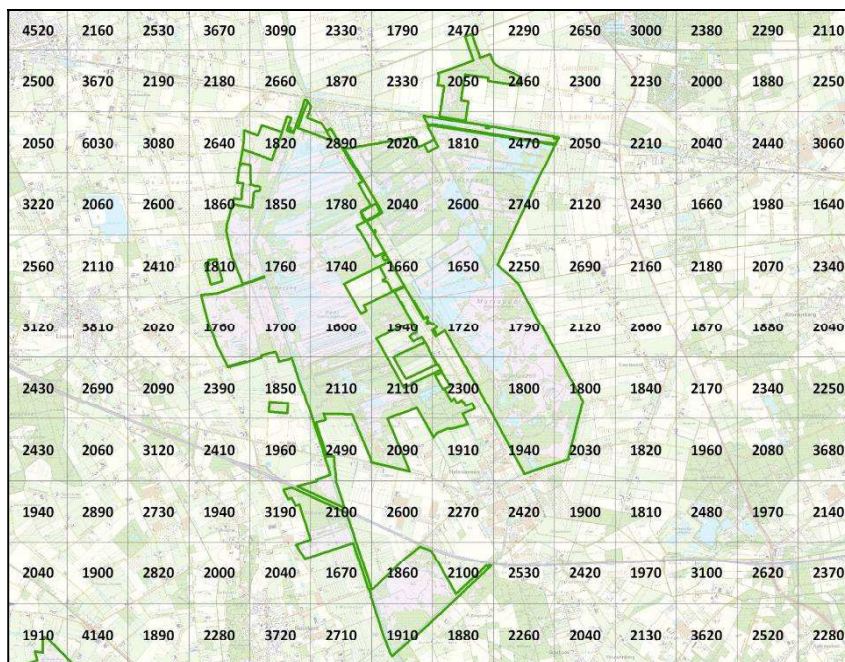
3.2.2.4 Huidige achtergronddepositie Nederlandse Natura 2000-gebieden

Onderstaande figuren tonen de achtergronddepositiekaarten voor de Natura 2000-gebieden en directe omgeving (bron: Planbureau voor de Leefomgeving, PBL). De kaarten geven de berekende waarden weer voor 2010².

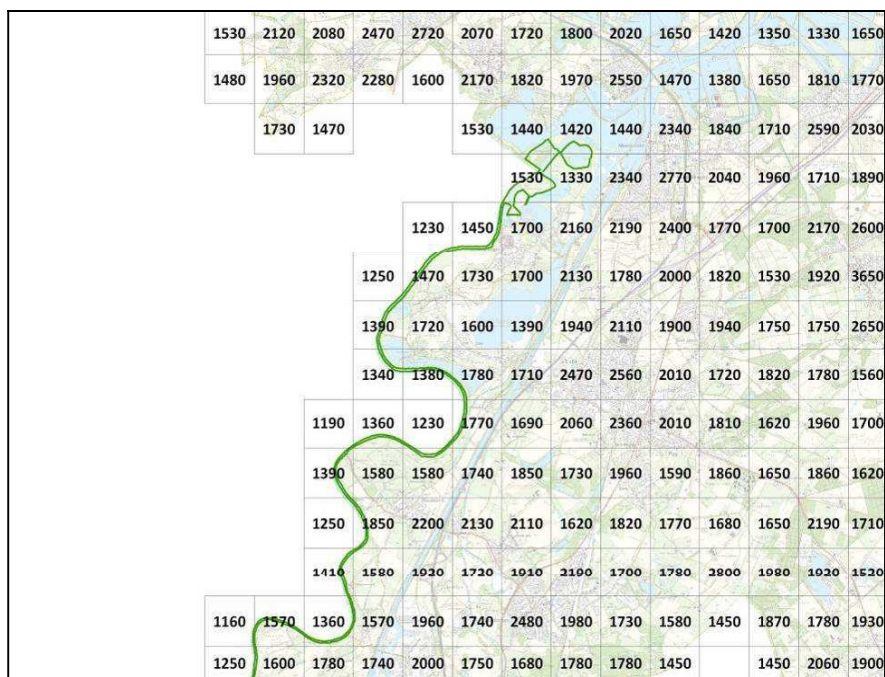

Figuur 3-2: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j) 2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Leudal'.

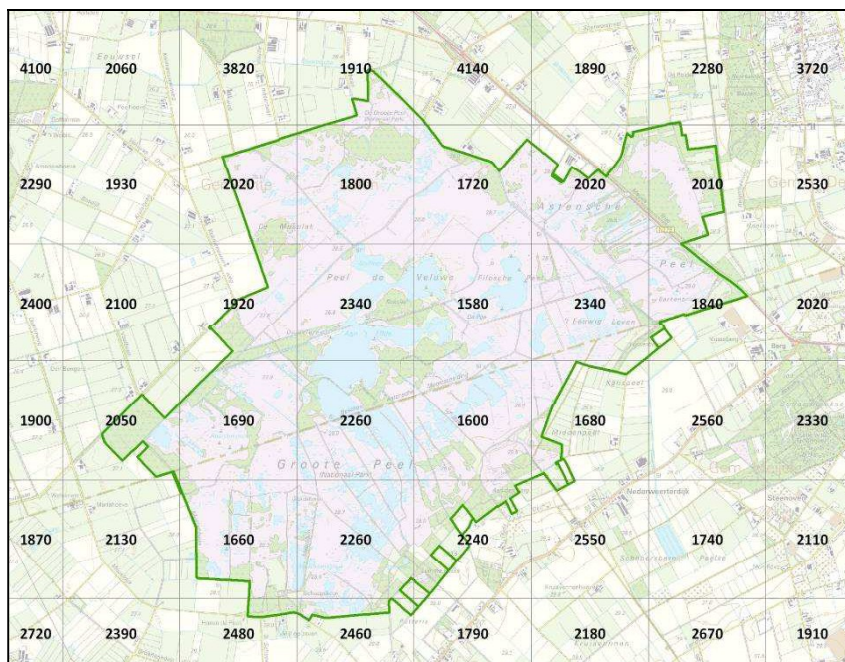
² De inmiddels verschenen achtergrondwaarden voor 2011 zijn in de meeste gevallen hoger dan in 2010. De conclusies uit deze Voortoets wijzigen daardoor niet.

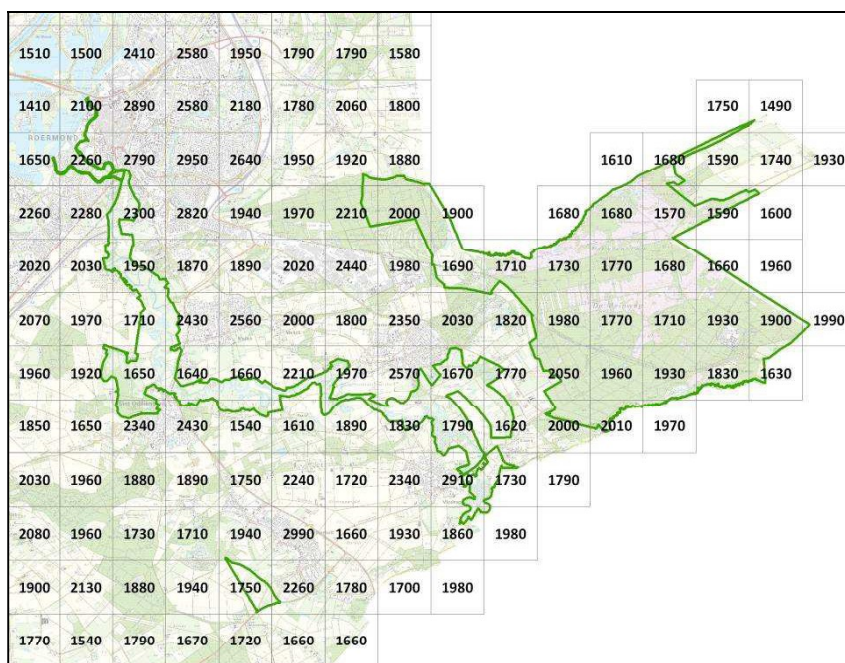
Figuur 3-3: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j)2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Deurnsche Peel & Mariapeel'.

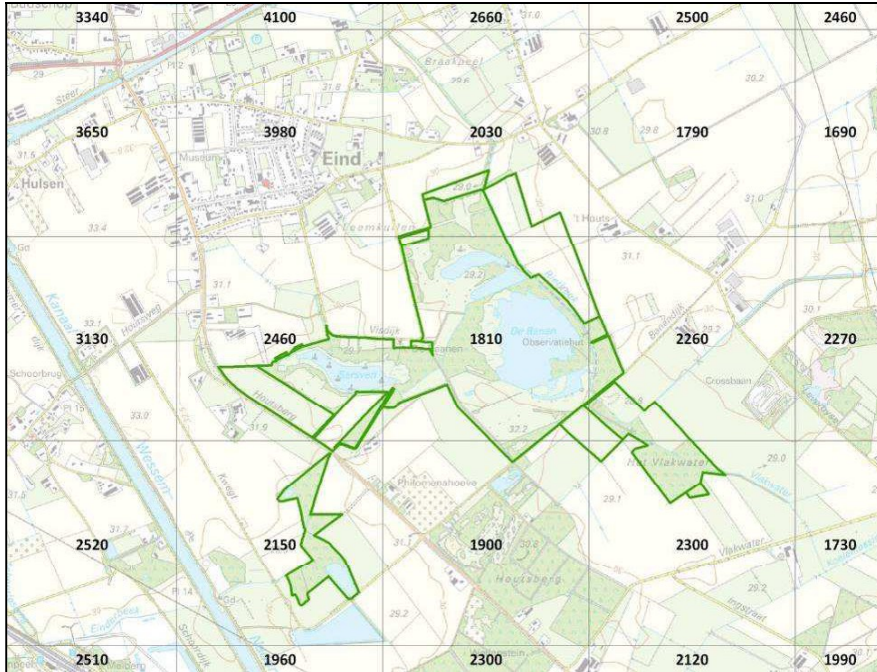
Figuur 3-4: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j)2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Grensmaas'.

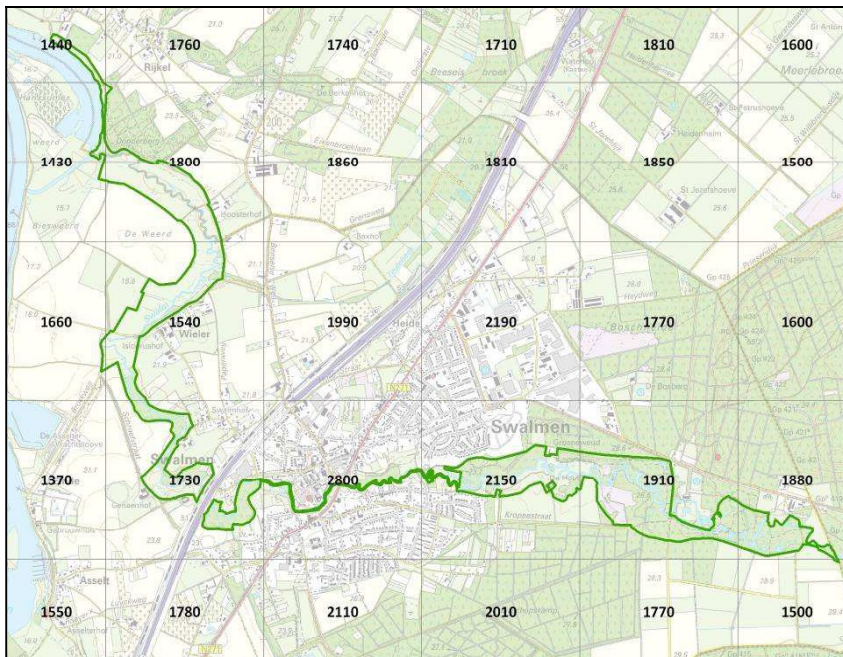
Figuur 3-5: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j) 2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Grote Peel'.

Figuur 3-6: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j) 2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Roerdal' en 'Meinweg'.

Figuur 3-7: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j) 2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Sarsven en De Banen'.

Figuur 3-8: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j) 2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Swalmdal'.

Figuur 3-9: Achtergronddepositie waarden (molN/ha/j) 2010 in en rondom Natura 2000-gebied 'Weerter- en Budelerbergen & Ringselven'.

De waarden per kilometerhok per Natura 2000-gebied liggen ver uiteen. De kilometerhokken nabij de Grensmaas kennen een relatief lage achtergrondwaarden met een depositie tussen 1100 en 1300 molN/ha/j (figuur 2-5). De waarden bij de Groote Peel en de andere gebieden liggen flink hoger, zelfs lokaal boven de 2000 molN/ha/j. Het Natura 2000-gebied gelegen binnen de gemeentegrenzen kent eveneens een vrij hoge achtergronddepositiewaarden met waarden rond de 2000 mol N/ha/j.

In tabel 3-4 is aangegeven of de achtergronddepositie de KDW ter plaatse van het habitattypen overschrijdt. Gezien de gemiddeld hoge achtergronddepositie en de vele kritische habitattypen in vrijwel alle Natura 2000-gebieden (dus met een lage KDW-waarde) treedt voor vrijwel alle Natura 2000-gebieden in de huidige situatie een overschrijding op.

Tabel 3-4: Vergelijking van de achtergronddepositie (totale depositie in molN/ha/j in 2010) en de KDW in het kilometerhok waarin gevoelige habitattypen is gelegen, voor de gevoelige habitats, voor de niet gevoelige habitats (KDW van 2400 molN/ha/jaar of hoger) is het niet relevant.

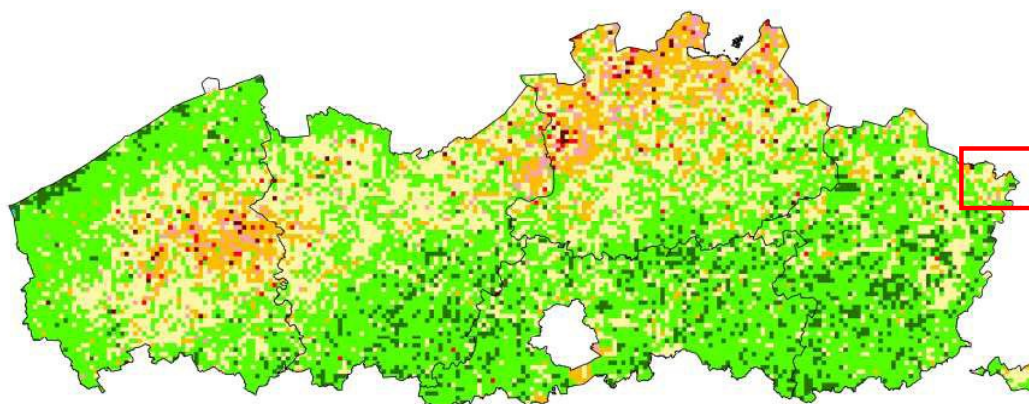
Natura 2000-gebied / habitattypen		KDW (mol N/ha/j)	Overschrijding
Leudal			
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	> 2400	-
H9160A	Eiken- haagbeukenbossen	1400	ja
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	1860	ja
Deurnsche Peel & Mariapeel			
H4030	Droge heiden	1100	ja
H7110A	Actieve hoogvenen	400	ja
H7120	Herstellende hoogvenen	400	ja
Grensmaas			
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	>2400	-
H3270	Slikkige rivieroeveren	>2400	-
H6430A	Ruigten en zomen	>2400	-

H91EOA	Vochtige alluviale bossen	2410	-
Groote Peel			
H7120	Herstellende hoogvenen	400	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
Meinweg			
H3160	Zure vennen	410	ja
H4010A	Vochtige heiden	1300	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
H7110B	Actieve hoogvenen	400	ja
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600	ja
H9190	Oude eikenbossen	1100	ja
H91D0	Hoogveenbossen	1800	ja
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410	-
Roerdal			
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	> 2400	-
H6120	Stroomdalgraslanden	1250	ja
H6510B	Glanshaver- en vossestaartheuvels	1540	ja
H91D0	Hoogveenbossen	1800	ja
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410	-
Sarsven en De Banen			
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	410	ja
H3130	Zwakgebufferde vennen	410	ja
H3140	Kranswierwateren	410	ja
Swalmdal			
H3260A	Beken met rivieren met waterplanten	> 2400	-
H6120	Stroomdalgraslanden	1250	ja
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410	-
Weerter- en Budelerbergen & Ringselven			
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	410	ja
H7210	Galigaanmoerassen	1100	ja
H91D0	Hoogveenbossen	1800	ja

In nagenoeg alle Natura 2000-gebieden in de omgeving is sprake van een overspannen situatie (achtergrondwaarde hoger dan KDW). Zeker bij uitbreidingsdoelstellingen is elke toename van stikstof dan in theorie een significant negatief effect. De Grensmaas geldt hierbij als uitzondering: de achtergrondwaarden zijn hier relatief laag en de aanwezige habitattypen zijn 'ongevoelig' voor stikstofdepositie. De achtergrondwaarden tussen de 1100 en 1700 molN/ha/j (figuur 2.5) liggen lager dan de KDW van de vier habitat-typen.

3.2.2.5 Huidige achtergronddepositie Vlaamse Natura 2000-gebieden

In Figuur 3-10 is de achtergronddepositie in 2011 in Vlaanderen weergegeven. De KDW in de noordoostelijke hoek van Vlaanderen ligt meest tussen 1500 en 2500 mol N per hectare per jaar, vergelijkbaar met de Nederlandse situatie.

Legende

Ze_q/ha.j ■ < 1001 ■ 1001 - 1500 ■ 1501 - 2000 ■ 2001 - 2500 ■ 2501 - 3000 ■ 3001 - 3500 ■ 3501 - 4000 ■ > 4000

Figuur 3-10 Achtergronddepositie Vlaanderen 2011 (bron: MilieuRapport, 2012). Rood omkaderd het gebied met de voor Leudal relevante Natura 2000-gebieden.

Uit Tabel 3-5 blijkt dat de KDW's van de habitats in de Natura 2000-gebieden binnen 10 kilometer van het plangebied vrijwel alle worden overschreden.

Tabel 3-5 Kritische depositiewaarden habitats in Vlaamse Habitatrictlijngebieden

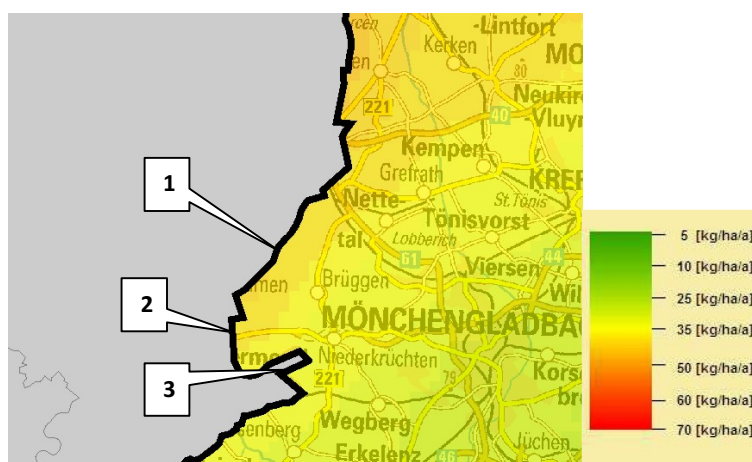
Natura 2000-gebied / habitattype		KDW (mol N/ha/j)	Overschrijding
Abeek met aangrenzende moerasgebieden			
H3130	Zwakgebufferde vennen	410	ja
H4010	Vochtige heiden	1300	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
H7140	Overgangs- en trilveen	1200	ja
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600	ja
H9190	Oude eikenbossen	1100	ja
H91EOC	Vochtige alluviale bossen	2410	-
Uiterwaarden langs de Limburgse Maas met Vijverbroek			
H6510	Glanshaver- en vossestaartheuvels	1400	ja
H7140	Overgangs- en trilveen	1200	ja
H91E0	Vochtige alluviale bossen	1860	ja
H91F0	Droge hardhoutoibossen	2080	ja
Itterbeek met Brand, Jagersborg en Schootsheide en Bergerven			
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	410	ja
H3130	Zwakgebufferde vennen	410	ja
H4010	Vochtige heiden	1300	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
H6230	Heischrale graslanden	830	ja
H6510	Glanshaver- en vossestaartheuvels	1400	ja
H9190	Oude eikenbossen	1100	ja
H91E0	Vochtige alluviale bossen	2410	-

In alle natura 2000-gebieden in de omgeving is sprake van een overspannen situatie (achtergrondwaarde hoger dan KDW). Zeker bij uitbreidingsdoelstellingen is elke toename van stikstof dan in theorie een significant negatief effect.

3.2.2.6 Huidige achtergronddepositie Duitse Natura 2000-gebieden

Figuur 3-11 geeft de achtergronddepositie in Duitsland (Nordrhein-Westfalen) in 2007 ter hoogte van de gemeente Leudal. Op de in de figuur opgenomen beoordelingspunten, welke zijn gelegen op representatieve punten ter plaatse van Duitse Natura 2000-gebieden, is de achtergronddepositie als volgt:

1. 2840 mol N/ha/jaar
2. 2698 mol N/ha/jaar
3. 2343 mol N/ha/jaar

Figuur 3-11 Achtergronddepositie Nordrhein-Westfalen 2007 ter hoogte van Leudal (bron: http://gis.uba.de/website/depo_gk3, 2012)

Uit Tabel 3-6 blijkt dat de KDW's van de habitats in de Natura 2000-gebieden binnen 10 kilometer van het plangebied vrijwel alle worden overschreden.

Tabel 3-6 Kritische depositiewaarden habitats in Duitse Natura Habitatrictlijngebieden

Natura 2000-gebied / habitattype		KDW (mol N/ha/j)	Overschrijding
Wälder und Heiden bei Brüggen-Bracht			
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1100	ja
H2330	Zandverstuivingen	740	ja
H3130	Zwakgebufferde vennen	410	ja
H3160	Zure vennen	410	ja
H4010	Vochtige heiden	1300	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
H6230	Heischrale graslanden	830	ja
H7140	Overgangs- en trilveen	1200	ja
H7210	Galigaanmoerassen	1100	ja
H9110	Veldbies-beukenbossen	1400	ja
H9190	Oude eikenbossen	1100	ja
H91DO	Hoogveenbossen	1800	ja
Lüsekamp und Boschbeek			
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	1100	ja
H3130	Zwakgebufferde vennen	410	ja
H3160	Zure vennen	410	ja

H4010	Vochtige heiden	1300	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
H7140	Overgangs- en trilveen	1200	ja
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600	ja
H9110	Veldbies-beukenbossen	1400	ja
H9190	Oude eikenbossen	1100	ja
H91DO	Hoogveenbossen	1800	ja
Elmpter Schwalmburch			
H3130	Zwakgebufferde vennen	410	ja
H3150	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	2100/>2400	mogelijk
H3160	Zure vennen	410	ja
H4010	Vochtige heiden	1300	ja
H4030	Droge heiden	1100	ja
H5130	Jeneverbesstruwelen	2180	ja
H7140	Overgangs- en trilveen	1200	ja
H7150	Pioniersvegetaties met snavelbiezen	1600	ja
H9110	Veldbies-beukenbossen	1400	ja
H9190	Oude eikenbossen	1100	ja
H91DO	Hoogveenbossen	1800	ja

In nagenoeg alle natura 2000-gebieden in de omgeving is sprake van een overspannen situatie (achtergrondwaarde hoger dan KDW). Of de toename significant is, wordt voor de Duitse Natura 2000-gebieden mede bepaald door de verhouding van de toename ten opzichte van de KDW (Duitse methodiek).

3.2.2.7 Habitatsoorten, broedvogels en niet-broedvogels

Uit paragraaf 3.2.2.3 blijkt dat diverse soorten binnen de relevante Natura 2000-gebieden voorkomen, die (zeer) gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Aangezien de achtergronddepositie in vrijwel alle gebieden boven de KDW's van de habitattypen ligt, kunnen negatieve effecten op de leefgebieden van deze soorten eveneens niet op voorhand worden uitgesloten.

3.2.3 Verdroging

Verdroging is een belangrijk knelpunt bij Leudal, met name als gevolg van grondwateronttrekking door agrarische activiteiten in en buiten het Natura 2000-gebied. De regionale waterhuishouding is een belangrijke oorzaak is van verdroging van deze Natura 2000-gebieden. Maatregelen op het niveau van het waterhuishoudkundige systeem vallen echter buiten het kader van het ruimtelijk beleid dat wordt uitgewerkt in het voorgenomen bestemmingsplan. Dit bevat geen voornemens die zullen leiden tot verandering van de waterhuishouding, met inbegrip van het grond- en oppervlaktewatersysteem.

3.2.4 Verontreiniging

Aandachtspunten voor verontreiniging zijn de mogelijke effecten van het 'inwaaien' van bestrijdingsmiddelen (gewasbeschermingsmiddelen) en meststoffen. In het algemeen biedt het bestemmingsplan niet het kader voor regelingen die direct betrekking hebben op dit soort specifieke activiteiten en het gebruik van de percelen. Daarbij komt dat geen duidelijk ander gebruik wordt verwacht dan nu het geval is. De ruimte voor uitbreiding van bouwvlakken is vooral nodig om in te spelen op ontwikkelingen zoals schaalvergroting en niet gericht op intensivering van het gebruik van agrarische grond (ander beleid, zoals het mestbeleid, legt wel beperkingen op aan de mogelijkheden voor intensivering). Er worden daarom van de ontwikkelingsmogelijkheden die het bestemmingsplan biedt geen negatieve gevolgen verwacht, voor zover dit het aspect verontreiniging betreft.

3.2.5 Verstoring door geluid, licht en trilling

3.2.5.1 Geluid & trilling

Aanlegwerkzaamheden bij uitbreiding van agrarische activiteiten brengen een tijdelijke toename van verstoring van geluid en trilling (heien) met zich mee. Voor de veehouderijen die nabij het Natura 2000-gebied Leudal liggen, kan deze verstoring leiden tot negatieve effecten op de bever. Deze verstoring is niet significant, doordat de verstoring tijdelijk is en overdag plaatsvindt (bever is voornamelijk 's nachts actief). Bij de voorbereiding van de aanlegwerkzaamheden zal per agrarisch bedrijf bekeken moeten worden of en zo ja welke mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn.

3.2.5.2 Verlichting

Nabij het Natura 2000-gebied Leudal liggen diverse agrarische bedrijven, waaronder enkele melkrundveebedrijven. Bij de melkrundveehouderij is een tendens aanwezig naar meer open staltypen (serrestal en andere typen met opengevels) en tevens een tendens naar meer verlichting: zowel gedurende een langere tijd als met een hogere verlichtingssterkte. Hierbij spelen overwegingen omtrent diergezondheid (bevordert door open stallen) en productiviteit (naar de huidige inzichten kan verlichting leiden tot een hogere melkproductie). Er kan onderscheid worden gemaakt tussen verlichting om het natuurlijk gedrag van het vee te stimuleren ('natuurlijk gedrag stimulerend kunstlicht') en verlichting om de productie verder te bevorderen ('stimulerend kunstlicht'). Voor het laatste is onder meer een hogere lichtintensiteit nodig, zodat de belichting door het vee wordt ervaren als vergelijkbaar met daglicht.

Ook is een aantal glastuinbouwbedrijven aanwezig. Uitbreiding van in totaal maximaal 3 hectare is mogelijk, waarbij de salderingsmethode moet worden toegepast. Hoewel de lichtuitstraling van glastuinbouw grotendeels omhoog gericht is, is de effectafstand groot.

Negatieve effecten van lichthinder zijn echter niet te aan de orde, aangezien de bever niet gevoelig is voor lichthinder.

3.3 Evenementen

Het bestemmingsplan staat rechtstreeks evenementen toe binnen de bestemmingen verkeer, sport, manege, cultuur en groen. Binnen het gehele bestemmingsplan zijn evenementen via afwijkingsbesluit mogelijk. Dat betekent dat het in theorie mogelijk is een evenement te organiseren naast of in Natura 2000-gebied Leudal.

3.3.1 Selectie relevante effecten

Op basis van de effectenindicator kunnen evenementen in potentie de volgende negatieve effecten veroorzaken:

- Oppervlakteverlies
- Verontreiniging
- Verstoring door geluid
- Verstoring door licht
- Optische verstoring
- Mechanische verstoring

3.3.2 Oppervlakteverlies

Indien het evenement in het natura 2000-gebied plaats vindt, kan sprake zijn van tijdelijk ruimtebeslag. Hoewel de evenementen van tijdelijke aard zijn, kan niet bij voorbaat worden uitgesloten dat de effecten permanent zijn, indien bepaald habitat verdwijnt. Waar en in welke mate dit het geval is kan niet worden bepaald, aangezien de afwijkingsbevoegdheid voor het gehele plangebied geldt.

3.3.3 Verstoring door eenmalige evenementen

De belangrijkste verstoringfactor van eenmalige evenementen, die overigens zeer divers van aard kunnen zijn, is geluidhinder. Ook verstoring door licht kan relevant zijn. Voor de bever, die gevoelig is voor verstoring door geluid, kan dit tot negatieve effecten leiden, indien het evenement in de nabijheid van zijn leefgebied plaatsvindt. Aangezien evenementen in principe binnen het gehele Natura 2000-gebied Leudal plaats kunnen vinden, kunnen negatieve effecten niet op voorhand worden uitgesloten.

Mechanische effecten kunnen betrekking hebben op betreding en luchtwervelingen. Deze vallen in dit geval samen met verstoring door geluid en lichthinder.

3.4 Energieopwekking bij agrarische bedrijven

In het plangebied wordt de mogelijkheid geboden om bij het agrarische bedrijf, of samen met andere bedrijven en instellingen, energie op te wekken in de vorm van warmte-koudeopslag, biomassaverbranding en –vergisting, warmte-koudenetten en wind- en zonneenergie.

3.4.1 Relevante factoren

In algemene zin kunnen energiesystemen (met name windturbines) de volgende effecten hebben:

- Oppervlakteverlies
- Versnippering
- Optische verstoring
- Verstoring door trilling
- Verstoring door geluid
- Verstoring door mechanische effecten
- Verandering in populatiedynamiek

De energieopwekking wordt toegestaan nabij bestaande agrarische bedrijven. Deze zijn gelegen buiten de Natura 2000-gebieden. Van oppervlakteverlies of versnippering is dan ook geen sprake.

3.4.2 Verstoring door energieopwekking

Warmte-koudeopslag

Warmte-koudeopslag, en vergelijkbare voorzieningen, kunnen de volgende effecten hebben:

- lekken van koelmiddelen;
- lokale verlaging van de grondwaterstand;
- wegsijpelen van kwelwater door gaten in de waterafscheidende lagen.

Hoewel dit veelal lokale effecten zijn, kan niet uitgesloten worden dat warmte-koudeopslagsystemen nabij het Leudal effecten hebben buiten het agrarisch perceel via het grondwater. De habitats beken en rivieren met waterplanten en vochtige alluviale bossen zijn gevoelig voor verdroging. Op voorhand kunnen significant negatieve effecten daarom niet uitgesloten worden.

Windturbines

Windturbines kunnen ecologische effecten hebben op fauna op de grond. Met name het geluid van windmolens kan een alarmroepen maskeren (Rabin et al. 2006). Het gaat dan echter om zeer lokale effecten. Nu het om kleine windmolens direct naast bestaande bedrijfsactiviteiten gaat en deze windmolens niet in het Natura 2000-gebied mogen worden opgericht, zijn effecten aldaar niet te verwachten. Bovendien is dit effect minder of niet relevant voor de habitatsoort van Leudal (de bever).

Leudal is een Habitatrictlijngebied, waarbij geen instandhoudingsdoelen voor vogels gelden. Overige gebieden liggen op dusdanige afstand van het plangebied dat negatieve effecten op vogelsoorten kunnen worden uitgesloten, nu het gaat om kleine windmolentjes als nevenactiviteit van een agrarisch bedrijf.

Biomassavergisting

Het potentiële effect van biomassavergisting is primair stikstofdepositie. Hiervoor wordt verwezen naar de overwegingen over dit onderwerp in paragraaf 3.2.2.

3.5 Overige ontwikkelingsmogelijkheden

Behalve de in voorgaande paragrafen beschreven activiteiten is sprake van incidentele uitbreiding van woningen en bedrijven, onder voorwaarden. Aangezien het altijd gaat om bestaande bedrijven en woningen, zullen deze activiteiten geen negatieve effecten hebben op Natura 2000-gebieden. Hetzelfde geldt voor grootschalige nevenactiviteiten bij agrarische activiteiten, zoals dagopvang van gehandicapten en opslag van boten en caravans.

4 Conclusie

In het voorgaande is nagegaan of de ontwikkelingsmogelijkheden die het voorgenomen bestemmingsplan zal bieden, negatieve gevolgen kunnen hebben op Natura 2000-gebieden in de gemeente en in de omgeving. In Tabel 4-1 is de samenvatting van de bevindingen gegeven. Hieruit blijkt dat uitbreiding van de agrarische activiteiten kan leiden tot extra stikstofdepositie op gevoelige habitats en dat recreatieve voorzieningen kunnen leiden tot verstoring door geluid bij de bever.

Tabel 4-1 Conclusies effecten Natura 2000-gebieden als gevolg van bestemmingsplan Buitengebied Leudal

Ontwikkeling	Soortgroep	Effect	Significant	Advies
Uitbreiding agrarische activiteiten	Habitattypen	Ja, negatief effect op diverse habitattypen in een groot aantal Nederlandse, Belgische en Duitse natura 2000-gebieden	Significante effecten zijn niet uit te sluiten	Passende beoordeling: aanvullend onderzoek naar de effecten van de toename van de stikstofdepositie in het plangebied dmv stikstofberekeningen.
	Habitatsoorten	Ja, mogelijk negatief effect door: geluidsverstoring als gevolg van evenementen, effecten op grondwater door WKO en stikstofdepositie.	Significante effecten zijn niet uit te sluiten.	Passende beoordeling: aanvullend onderzoek naar de effecten van evenementen en WKO.
	Broedvogels	Ja, negatief effect op leefgebieden van diverse soorten	Significante effecten zijn niet uit te sluiten.	Passende beoordeling: aanvullend onderzoek naar de effecten van de toename van de stikstofdepositie in het plangebied dmv stikstofberekeningen.
	Wintervogels	Ja, negatief effect op leefgebieden van diverse soorten	Significante effecten zijn niet uit te sluiten.	Passende beoordeling: aanvullend onderzoek naar de effecten van de toename van de stikstofdepositie in het plangebied dmv stikstofberekeningen.
Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen	Habitattypen	Mogelijk negatief effect door betreding	Significante effecten zijn niet uit te sluiten	Passende beoordeling, met name gericht op het benomen van mogelijke mitigerende maatregelen.
	Habitatsoorten	Mogelijk negatief effect door verstoren bever	Significante effecten kunnen niet uitgesloten worden indien recreatie plaats vindt in leefgebied van de bever	Passende beoordeling: aanvullend onderzoek naar aanwezigheid (geschikt leefgebied) bever en voorgenomen ontwikkelingen verder uitwerken
	Broedvogels	Nee, N2000-gebied Leudal is niet aangewezen voor	Nee	-

		vogels, vogelrichtlijngeschieden liggen op te grote afstand zodat beperkte recreatieve mogelijkheden in plangebied niet leiden tot extra verstorng		
	Wintervogels	Nee (zie broedvogels)	Nee	-
Evenementen	Habitattypen	Mogelijk negatief effect door oppervlakteverlies en betreding	Significante effecten zijn niet uit te sluiten	Passende beoordeling, met name gericht op het benoemen van mogelijke mitigerende maatregelen
	Habitatsoorten	Mogelijk negatief effect door verstorng door geluid	Significante effecten kunnen niet uitgesloten worden indien recreatie plaats vindt in leefgebied van de bever	Passende beoordeling: aanvullend onderzoek naar aanwezigheid (geschikt leefgebied) bever en voorgenomen ontwikkelingen verder uitwerken
	Broedvogels	Nee	Nee	-
	Wintervogels	Nee	Nee	-
Energie-opwekking	Habitattypen	Mogelijk negatief effect door verdroging	Significante effecten zijn niet uit te sluiten	Passende beoordeling gericht op het benoemen van mitigerende maatregelen
	Habitatsoorten	Mogelijk negatief effect leefgebied bever door verdroging	Significante effecten zijn niet uit te sluiten	Passende beoordeling gericht op het benoemen van mitigerende maatregelen
	Broedvogels	Nee	Nee	-
	Wintervogels	Nee	Nee	-

Stikstofdepositie

In de gemeente Leudal en in de omgeving liggen een groot aantal Natura 2000-gebieden met habitats die (zeer) gevoelig zijn voor stikstofdepositie en waarvan de achtergronddepositie de KDW reeds overschrijdt. Om deze reden kan niet op voorhand worden uitgesloten dat als gevolg van de ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische activiteiten en het gemeentelijke ruimtelijke beleid, het voorgenomen bestemmingsplan geen significant negatieve gevolgen zal hebben voor deze acht Nederlandse Natura 2000-gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen. Dit hangt samen met de invloed van ammoniakdepositie vanuit de landbouw op de (zeer) gevoelige habitattypen. De mogelijke toename van ammoniakdepositie op gevoelige habitattypen leidt tot vermisting en verzuring van habitats en dat heeft een ongunstig effect op de instandhoudingsdoelen van de desbetreffende habitattypen. Om bij het bestemmingsplan de gevolgen voor de Natura 2000-gebieden in acht te kunnen nemen is nadere uitwerking van de gevolgen van ammoniakdepositie nodig in de vorm van een Passende beoordeling.

In de Passende beoordelingen worden de depositiewaarden per Natura 2000-gebied (per scenario of alternatief) op de gevoelige habitats in beeld gebracht. In de tabellen in hoofdstuk 3 is per gebied aangegeven voor welke habitats dit geldt. Gezien de relatief hoge huidige

achtergronddepositiewaarden en de vele gevoelige habitattypen in de verschillende Natura 2000-gebieden dient het effect van de maximale planologische ontwikkelingsmogelijkheden voor nagenoeg alle gebieden in beeld gebracht te worden. Depositiekaarten per Natura 2000-gebied zullen tonen wat de effecten zijn van de ontwikkelingsmogelijkheden.

Verstoring door recreatie en evenementen

Via een nadere toetsing van de recreatieve mogelijkheden en van de evenementen in relatie tot het leefgebied van de bever (en voor de habitattypen), eventueel in combinatie met mitigerende maatregelen, kan in kaart gebracht worden of significant negatieve effecten op met name de bever verwacht kan worden.

Verstoring door energieopwekking

Met name warmte-koudeopslag kan leiden tot veranderde grondwaterstromen, wat in de nabijheid van Leudal kan leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de habitattypen. In een Passende Beoordeling zullen de effecten nader in kaart gebracht moeten worden.

Literatuur

Dobben H. van en A. van Hinsberg (2008), Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000-gebieden, Alterra Wageningen

EL&I (2005). Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. November 2005.

EU (2000). Beheer van 'Natura 2000-gebieden', de bepalingen van artikel 6 van de Habitatrichtlijn (richtlijn 92/43/EEG). EU, Brussel.

Velders, G.J.M., Aben, J.M.M., Jaarsveld, van, J.A., Pul, van, W.A.J., Vries, de, W.J., Zanten, van, M.C. (2010) Grootschalige stikstofdepositie in Nederland. Herkomst en ontwikkeling in de tijd, PBL

Websites:

gis.uba.de/website/depo_gk3
www.naturschutzinformationen-nrw.de
www.milieurapport.be
www.rivm.nl/nl/themasites/gcn
www.pbl.nl
www.synbiosys.alterra.nl

Bijlagen

Instandhoudingsdoelen per Nederlands Natura 2000-gebied

In deze bijlage zijn per Natura 2000-gebied de kernopgaven en instandhoudingsdoelen gegeven. Bij de tabellen met instandhoudingsdoelen behoort de volgende legenda.

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
	Sense of urgency: beheeropgave
	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

NB Indien een kolom (bijvoorbeeld 'doelstelling populatie' of 'draagkracht') niet is opgenomen, is deze voor het betreffende Natura 2000-gebied niet van toepassing.

De informatie over de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingsdoelstellingen die daarvoor gelden, is ontleend aan de informatie op de website van het ministerie van EL&I over Natura 2000 (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000) en de website van dit ministerie met informatie over de beheerplannen voor Natura 2000-gebieden (www.natura2000-beheerplannen.nl). Belangrijke gebruikte informatie bronnen zijn:

- de (ontwerp)besluiten en de toelichtingen daarbij;
- de gebiedendocumenten;
- de essentietabellen met informatie over kernopgaven, instandhoudingsdoelen en informatie over de landelijke staat van instandhouding;
- de profielendocumenten van de habitattypen die in de beschouwde Natura 2000-gebieden voorkomen.

Leudal

Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Beekdalen)	Versterken van de functionele samenhang van de Natura 2000 gebieden met hun omgeving ten behoeve van duurzame instandhouding en ter vergroting van de algemene biodiversiteit. Onder andere door herstel natuurlijke waterstromen en -standen, zowel grondwater als oppervlaktewater van goede kwaliteit, en op termijn herstel van overstromingsdynamiek. Binnen de Natura 2000 gebieden herstel van gradiënten en mozaïeken van verschillende onderdelen met name t.b.v. kalkmoerassen, blauwgraslanden en vochtige alluviale bossen.
Vochtige alluviale bossen	Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen) *H91E0_B en (beekbegeleidende bossen) *H91E0_C en behoud leefgebied zeggekorfslak H1016.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kern- opgaven
Habitattypen						
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	>	>		
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	--	=	=		
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	>	>		5.07,W
Habitatsoorten						
H1337	Bever	-	=	=	>	

Deurnsche Peel & Mariapeel

Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Hoogvenen)

Voor herstel en kwaliteitsverbetering van de resten hoogveenlandschap is een essentiële randvoorwaarde dat de hydrologie (zowel intern als extern) op orde komt. Vorming van functionerende hoogvenen door kwaliteitsverbetering hoogveenresten en herstel randzones én vergroting van de interne en externe samenhang ten behoeve van fauna. Herstel keten van komvenen langs de Duitse grens.

Initiëren hoogveenvorming

Op gang brengen of continueren van hoogveenvorming in herstellende hoogvenen H7120 in kansrijke situaties, met het oog op ontwikkeling van actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) *H7110_A (waar nodig uitbreiding oppervlakte H7120). Instandhouding van huidige relictfauna als bronpopulaties fauna. Herstel van grote veengebieden met voldoende rust onder andere voor de niet-broedvogel kraanvogel A127.

Overgangszones grote venen

Ontwikkeling van overgangszones van actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) *H7110_A incl. lagzones (met o.a. hoogveenbossen) *H91D0, zure vennen H3160 en porseleinhoen A119, paapje A275 en watersnip A153).

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen							
H4030	Droge heiden	--	=	=			
H7110A	*Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	--	>	>		7.02,W	7.03,W
H7120	Herstellende hoogvenen	+	= (<)	>		7.02,W	
Broedvogels							
A004	Dodaars	+	=	=	35		
A224	Nachtzwaluw	-	=	=	3		
A272	Blauwborst	+	=	=	350		
A276	Roodborsttapuit	+	=	=	120		
Niet-broedvogels							
A039b	Toendrarietgans	+	=	=			
A041	Kolgans	+	=	=			
A127	Kraanvogel		=	=		7.02,W	

Grensmaas

Trekvissen Geen barrières in de trekroute zalm H1106, zeeprrik H1095, rivierprrik H1099 en elft H1102.
 Rivieroever met Behoud en uitbreiding van slikkige rivieroever H3270 én grindbanken met pioniervegetaties.
 pioniervegetaties

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kern-opgaven
Habitattypen						
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	-	>	=		
H3270	Slikkige rivieroever	-	=	>		3.04,W
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=		
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	=	>		
Habitatsoorten						
H1037	Gaffellibel	--	=	>	>	
H1099	Rivierprrik	-	=	=	>	3.01,W
H1106	Zalm	--	=	=	>	3.01,W
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	
H1337	Bever	-	=	=	>	

Groote Peel

Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Hoogvenen)

Voor herstel en kwaliteitsverbetering van de resten hoogveenlandschap is een essentiële randvoorwaarde dat de hydrologie (zowel intern als extern) op orde komt. Vorming van functionerende hoogvenen door kwaliteitsverbetering hoogveenresten en herstel randzones én vergroting van de interne en externe samenhang ten behoeve van fauna. Herstel keten van komvenen langs de Duitse grens.

Initiëren hoogveenvorming

Op gang brengen of continueren van hoogveenvorming in herstellende hoogvenen H7120 in kansrijke situaties, met het oog op ontwikkeling van actieve hoogvenen (hoogveenlandschap) *H7110_A (waar nodig uitbreiding oppervlakte H7120). Instandhouding van huidige relicten als bronpopulaties fauna. Herstel van grote veengebieden met voldoende rust onder andere voor de niet-broedvogel kraanvogel A127.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Draagkracht aantal paren	Kern-opgaven
Habitattypen						
H4030	Droge heiden	--	=	=		
H7120	Herstellende hoogvenen	+	=	>		7.02,W
Broedvogels						
A004	Dodaars	+	=	=	40	
A008	Geoorde fuut	+	=	=	40	
A119	Porseleinhoen	--	>	>	5	
A272	Blauwborst	+	=	=	200	

A276	Roodborsttapuit	+	=	=	80	
Niet-broedvogels						
A039a	Taigarietgans	+	=	=		
A039b	Toendrarietgans	+	=	=		
A041	Kolgans	+	=	=		
A127	Kraanvogel	--	=	=		7.02,W

Meinweg

Waterplanten	Verbetering waterkwaliteit en morfodynamiek, inclusief toestroom van grondwater, t.b.v. beken en riviertjes met waterplanten (waterranonkels) H3260_A en soorten als drijvende waterweegbree H1831.
Vochtige alluviale bossen	Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen) *H91E0_B en (beekbegeleidende bossen) *H91E0_C en behoud leefgebied zeggekorfslak H1016.
Zure vennen	Kwaliteitsverbetering van zure vennen H3160.
Veentjes	Kwaliteitsverbetering van actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B in heideterreinen en bossen.
Natte heiden	Kwaliteitsverbetering en vergroting oppervlakte vochtige heiden H4010 en pioniervegetaties met snavelbiezen H7150 en actieve hoogvenen (heideveentjes) *H7110_B.
Structuurrijke droge heiden	Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven	
Habitattypen								
H3160	Zure vennen	-	=	>			6.03,W	
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	-	=	>			6.05,W	
H4030	Droge heiden	--	=	>			6.08	
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)	--	>	>			6.04,W	6.05,W
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	-	=	=			6.05,W	
H9190	Oude eikenbossen	-	>	=				
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>				
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>			5.07,W	
Habitatsoorten								
H1096	Beekprik	--	=	=	=			
H1166	Kamsalamander	-	>	>	>			
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=		5.01, W	
Broedvogels								
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		25	6.08	
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		30		
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		20		

Roerdal

- Herstel Beeklopen** Herstel beeklopen met natuurlijke morfologie, dynamiek en waterkwaliteit, op landschapsschaal, o.a. t.b.v. gaffelibel H1037, beekprik H1096, rivierprik H1099, rivierdonderpad H1163 met name: Drentsche Aa, Swalm, Dinkel en Roer.
- Leefgebied pimperlblauwtjes** Vergroting en verbetering kwaliteit leefgebied pimperlblauwtje H1059 en donker pimperlblauwtje H1061.
- Vochtige alluviale bossen** Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen) *H91E0_B en (beekbegeleidende bossen) *H91E0_C en behoud leefgebied zeggekorfslak H1016.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
Habitattypen						
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (watteranonkels)	-	>	=		
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	>	>		
H6510B	Glanshaver- en vossenstaart-hooilanden (grote vossenstaart)	--	>	>		
H91D0	*Hoogveenbossen	-	=	>		
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	=		5.07,W
Habitatsoorten						
H1016	Zeggekorfslak	--	=	=	=	5.07,W
H1037	Gaffelibel	--	=	=	=	5.02,W
H1059	Pimperlblauwtje	--	>	>	>	5.04
H1061	Donker pimperlblauwtje	--	>	>	>	5.04
H1095	Zeeprik	-	=	>	>	
H1096	Beekprik	--	=	=	=	5.02,W
H1099	Rivierprik	-	=	>	=	5.02,W
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=	
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	5.02,W
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=	
H1337	Bever	-	=	=	>	

Sarsven en De Banen

- Zeer zwakgebufferde vennen** Herstel en duurzaam behoud van grote zeer zwak gebufferde vennen H3110 in grote open heidevelden.
- Zwak gebufferde vennen** Kwaliteitsverbetering (ook latere successiestadia) van zwakgebufferde vennen H3130 mede als habitat voor gevlekte witsnuitlibel H1042 en geoorde fuut A008.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
Habitattypen						
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	--	>	=		6.01, W
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	=		6.02, W
H3140	Kranswierwateren	--	=	=		
Habitatsoorten						
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=	

Swalmdal

Opgave landschappelijke samenhang en interne compleetheid (Beekdalen)

Versterken van de functionele samenhang van de Natura 2000 gebieden met hun omgeving ten behoeve van duurzame instandhouding en ter vergroting van de algemene biodiversiteit. Onder andere door herstel natuurlijke waterstromen en –standen, zowel grondwater als oppervlaktewater van goede kwaliteit, en op termijn herstel van overstromingsdynamiek. Binnen de Natura 2000 gebieden herstel van gradiënten en mozaïeken van verschillende onderdelen met name t.b.v. kalkmoerassen, blauwgraslanden en vochtige alluviale bossen.

Herstel Beeklopen

Herstel beeklopen met natuurlijke morfologie, dynamiek en waterkwaliteit, op landschapsschaal, o.a. t.b.v. gaffelibel H1037, beekprik H1096, rivierprik H1099, rivierdonderpad H1163 met name: Drentsche Aa, Swalm, Dinkel en Roer.

Vochtige alluviale bossen

Herstel kwaliteit en vergroting areaal vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen) *H91E0_B en (beekbegeleidende bossen) *H91E0_C en behoud leefgebied zeggekorfslak H1016.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Kernopgaven
Habitattypen						
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)	-	=	=		
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	>	>		
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	-	=	>		5.07, W
Habitatsoorten						
H1016	Zeggekorfslak	--	=	=	=	5.07, W
H1037	Gaffelibel	--	=	>	>	5.02, W
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	5.02, W
H1337	Bever	-	=	>	>	

Weerter- en Budelerbergen & Ringselven

Zwak gebufferde vennen

Kwaliteitsverbetering (ook latere successiestadia) van zwakgebufferde vennen H3130 mede als habitat voor gevlekte witsnuitlibel H1042 en geoorde fuut A008.

Structuurrijke droge heiden

Vergroting areaal stuifzandheiden met struikhei H2310, binnenlandse kraaiheibegroeiingen H2320, droge heiden H4030 en zandverstuivingen H2330 én verbeteren van de kwaliteit door vergroting van de variatie in structuur en ontwikkeling van geleidelijke overgangen met bos, mede t.b.v. vogelsoorten als duinpieper A255, korhoen A107, nachtzwaluw A224, draaihals A233 en tapuit A277.

		SVI Landelijk	Doelst. Opp.vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen							
H3130	Zwakgebufferde vennen	-	>	>			6.02,W
H7210	*Galigaanmoerassen	-	=	>			
H91D0	*Hoogveenbossen	-	>	>			
Habitatsoorten							
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=		
H1831	Drijvende waterweegbree	-	>	>	>		
Broedvogels							
A224	Nachtzwaluw	-	=	=		20	6.08
A246	Boomleeuwerik	+	=	=		65	
A276	Roodborsttapuit	+	=	=		20	